

KNJIŽEVNOST.

Grof Lev N. Tolstoj: **Ljudske pripovedke**. Iz ruščine prevel dr. Ljudevit Pivko. Cena broš. 2-40 K, vez. 3 K. Maribor 1913. Tiskala Zadružna tiskarna v Krškem. — Tolstoj je eden največjih mož in najslavnejših pisateljev naše dobe. Kdor pozna njegovo mišljenje in življenje, komur so znana od blizu njegova literarna dela, mora brezpogojno občudovati tega duševnega velikana, ki je izmed vrste ljudi *quaerentium Deum* ena najbolj zanimivih oseb. — V vseh spisih se značilno izraža njegova individualnost, ki živi, opazuje, premišljuje, kombinira, nastopa kot videc in prerok; ki se često vara, moti, obupuje, ki pa vedno tako iskreno, tako globoko izraža svoja čuvstva, kakor malokateri sodobnih pisateljev. Značilno je zanj, da je pisal vedno s tendenco, ne sicer izraženo v kakih naukih, pač pa iz dejanj s tako silo prodirajočo, da se ne čudimo vplivu, ki je za vselej zagotovljen njegovim delom. Upamo, da se nam ponudi čas in prilika, da o Tolstem in sploh o pomenu ruskega romana za sodobno literaturo napišemo obširnejšo razpravo. — Tudi *Ljudske pripovedke* nosijo pečat Tolstojevskega duha. — Prevod je izvršen po izvirniku, kar se nam zdi ob današnji povodnji raznih prevodov potrebno poudariti, jako vestno in kritično; tudi jeziku se ne more ničesar oporekati. —n.

Ledinskega Mlada Breda v prvi redakciji. V rokopisni ostalini pesnika Rodoljuba Ledinskega, ki se nahaja v Marijanišču¹ in obsega še mnogo neobjavljenih pesmi, je tudi sešitek z naslovom »Narodne krajske pesmi ino balade. Zapisane v Ledinah 3. Kímovica 1838«. Zvezek nosi zgoraj v desnem kotu šifro Th. D in je po obliki podoben onemu, ki je last gosp. župnika Vrhovnika, samo da ima zadnji šifro Th. C, kar bi dalo sklepati, da imamo iz l. 1838. večjo serijo zvezkov, — naš sestoji iz devetih listov v četverki —, v katere je Ledinski zapisoval narodne pesmi. Tu podajam iz njega *Mlado Bredo*, da se spozna razlika med Vrazovim in Prešernovim vplivom na Ledinskega. Kot je izšla natisnjena v Čebelici 1848., je gotovo nastala pod vplivom Prešernovega stiliziranja, ki ga je uporabil že pri Lepi Vidi v III. letniku Kranjske Čebelice, bodisi da je Prešeren rokopis Ledinskega popravil, bodisi da je Ledinski sam stilizacijo izvršil. Po Bleiweisovih besedah v Novicah l. 1853., str. 21. bi se moglo na poslednje misliti. A naša redakcija, iz l. 1838., ko si je Ledinski dopisoval z Vrazom, kaže v metru in v stalno se ponavljajočih formulah narodno lice, dasi so v popravkih z rdečim in navadnim svinčnikom — kdaj? — že izvedeni prvi početki poznejše stilizacije.

- Práv zgódej Bréda je vztájala,
Kákor je zmirej bila vájena;
In šla je góri v górnje líne stat.
Šíróko líne je odpérala,
5 Na rávno pólje dóli glédala;
Na pólji vglédala meglíčico,
In še takó mi právi, govori:
Le sím mi pójte stára mati vi!
De mēni bodete povédali,

¹ Prim. Grafenauer, Zgod. nov. slov. slovstva, II. del, str. 180.

- 10 Kaj je letá z 'ana meglíčica
Al je meglíčica ta od vodě,
Al je meglíčica ta od gorě?

K nji máti skérbna úrno perletí,
In še takó mi právi, govori:

- 15 To pa nobéna meglíčica ní!
Oj! sápa úrnih túrških konj je tó,
Zdej Bréda! Túrki po-te jezdijo.

- Še Bréda dóli páde in omedlí,
Po tém se mi pa góri še zbudí,
20 In še takó mi právi, govori:
Ne dájte máti! húd'mu Túrku me
Turk sílno húdo máter mi imá
Mu umoríla je že ósim žen
In mēne túdí umoríti zná. —

- 25 Vse kár po zémľji léze ino grě
Od njě hudóbe káj povédát' vě!
Mi strúpa v vínu bo napívala,
In v krúhu ga mi bo ponújala. —

- Tak mládí Brédi máti govori:
30 Kaděr bo taša ti napívala
Zlí víno na zelěno tráčico
In zlí ga tud' na sílno skáľico;
Kaděr ti kruha bo ponujala
ga věrgla bodeš mlad'mu kúzetu.

- 35 Takó pa mláda Bréda govori:
Ko bóte bálo mi nakládali,
Nakládali in v skrinjo básali,
Denite zgórej péčo slárásto,
Ker nar popréd jo bódem núcala,
40 Bom ráne serčne sí mašila ž-njo.

Tako mi Bréda dálje govori:
Ko bójo túrški svátje sím peršli,
Za nóvo mizo zasadíte jih,
In napojíte in napáste jih;

- 45 Kader sí bodejo napivali,
In še po mládí Brédi prašali
Takrát pa po-me ví pošílajte.

In túrški svátje kmálo so peršli,
Za nóvo mizo mat' jih pozadí,
50 Napáse dóbro jih in napojí;
So jeli svatje sí napivati
In še po mládí Brédi prašati.

Zdej Brédo mládo jim perpéljejo
Za mizo Túrki jo posájajo

- 55 Potém mi jo na konj'ča posadě,
In úrno z Brédo proč derče,
De děla gósta se meglíčica
Meglíčica, oj konjska sapica.
Se zmakne mládí Brédi sédlice,
60 So v sédľu nóvo ble štiletice
Se zbóđla Bréda je v sérčice.

Mlad ženin pa še právi govori:
Oj kaj jest právim, svatje vam, moj!
To naredili máti so húdi

- 65 So umorili mi že ósim žen
Še to mi umoríti hóčejo. —
Takó še ženin dálje govori:
Oj, kaj tí pravím mládí hlápeč moj
Popravi mládí Brédi sédlice.
70 Takó je pa še mládí hlápeč djál:
Kdor mi bo pa per mládí Brédi spal,
Ta náj jí tudi sédlice popráv'!

Takó pa mláda Bréda govori:
Oj, kaj tí právim mládí ženin moj!
75 Odprí mu urno skrinjo písano,
In vúnkej vzěmi péčo slárásto,
De ráno bódem zamašila ž-njo.